

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/9/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113220609
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113220609.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v opatrovníckej veci osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony: K. M., nar. XX. K. XXXX, bytom F., E. C. X, o zmenu opatrovníka, o odvolaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 9. januára 2014 č. k. 17Ps/5/2013-18 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **r u š í** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa ustanovil osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony K. M., nar. XX. K. XXXX, bytom F., E. C. X (ďalej len „K. M.“) za opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava, v konaní o zmene opatrovníka. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil použitím ustanovení § 187 O. s. p. a § 26, § 27 ods. 2 a § 30 Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru, že opatrovník D. D., nar. XX.XX.XXXX, ustanovený nesvojprávnej K. M., ktorá bola rozhodnutím Okresného súdu Trnava pozbavená spôsobilosti na právne úkony, ju nemôže zastupovať v tomto konaní pre kolíziu jeho záujmov so záujmami nesvojprávnej K. M..

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie iba ustanovený opatrovník s návrhom na jeho zmenu ustanovením za opatrovníka inú fyzickú alebo právnickú osobu, pretože jeho kompetencie ako orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately určuje zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a k výkonu funkcie opatrovníka plnoletej fyzickej osobe v zmysle uvedeného zákona.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ O. s. p. vec v celom rozsahu, pretože povaha konania (zahájiteľného i bez návrhu) umožňovala prieskum napadnutého rozhodnutia bez viazanosti odvolacím návrhom, podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania, pretože tu nešlo o žiaden zákonom ustanovený prípad potreby prejednávania veci na pojednávaní odvolacieho súdu a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nemožno považovať za správne a je potrebné ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V zmysle § 29 ods. 1 O. s. p., ak nie je zastúpený ten, kto nemôže pred súdom samostatne konať, súd ustanoví mu opatrovníka, ak je tu nebezpečenstvo z omeškania. Rovnako sa postupuje ak tak ustanovuje osobitný predpis. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia ak súd nerozhodne inak, opatrovník ustanovený podľa ods. 1 až 4 zastupuje účastníka v konaní pred súdom prvého stupňa, v odvolacom konaní a dovolacom konaní. V zmysle ods. 6 tohto ustanovenia za opatrovníka súd ustanoví osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom prípadne v inom prostredí, ktoré je účastníkovi blízke. Súď môže za opatrovníka ustanoviť aj obec. Súď nemôže ustanoviť za opatrovníka zamestnanca súdu, ktorý prejednáva vec; to neplatí vo veciach, v ktorých hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 500 eur (drobný spor).

Prvostupňový súd správne s použitím cit. ust. § 29 O. s. p. pristúpil k ustanoveniu opatrovníka nesvojprávnej K. M., avšak pri samotnom ustanovení osoby opatrovníka pochybil.

Z gramatického i logického výkladu cit. ust. § 29 ods. 6 O. s. p. vyplýva, že súd sa v prvom rade musí pokúsiť o ustanovenie opatrovníka účastníkovi z jemu blízkeho okolia, či už rodinného, pracovného, či kultúrneho prostredia a až potom, keď sa v tomto okruhu vhodná osoba za opatrovníka nenájde, môže pristúpiť k ustanoveniu mu za opatrovníka obec. Napriek tomu súdu zákonom zakotvenú prednostnú možnosť ustanoviť účastníkovi opatrovníka z jej najbližšieho rodinného prostredia nevyužil.

Podľa konštantnej súdnej judikatúry platí, že za opatrovníka účastníka v občianskom súdnom konaní môže byť ustanovená iba osoba, ktorá s prevzatím tejto funkcie súhlasí a proti vôli osoby, ktorá má byť ustanovená za opatrovníka účastníka ju nemôže súd za opatrovníka ustanoviť (porovnaj napríklad R 14/1967, R 66/1996). Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava pritom s ustanovením za opatrovníka nesúhlasí.

Naviac z ustanovení zák. č. 305/2005 Z. z., ako správne uviedol aj odvolateľ, nie je možné vyvodiť povinnosť vykonávať funkciu opatrovníka plnoletej fyzickej osoby - účastníka v občianskom súdnom konaní. Takáto povinnosť mu teda zo zákona nevyplýva a preto mu nemôže byť ani uložená súdom. Preto pokiaľ s ustanovením za opatrovníka účastníkovi občianskeho súdneho konania nesúhlasí, nemá oporu v zákone, aby mu táto povinnosť bola autoritatívnym rozhodnutím súdu „vnútená“. Citované ust. § 29 ods. 6 O. s. p. totiž demonštratívne zakotvuje iba možný okruh osôb (či už fyzických alebo právnických), ktoré môžu byť ustanovené účastníkovi za opatrovníka v konaní. Z tohto ustanovenia nie je možné ale vyvodiť povinnosť týchto osôb a teda ani odvolateľa, takéto opatrovníctvo proti ich vôli vykonávať.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa s použitím § 221 ods. 1 písm. h) i) O. s. p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu (a to predovšetkým prednostne zabezpečiť opatrovníctvo nad K. M. v konaní prostredníctvom jej príbuzných), ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný, v potrebnom rozsahu doplniť dokazovanie (vzhľadom na povahu konania bez ohľadu na aktivitu účastníkov), výsledky celého konania podľa § 132 O. s. p. náležite zhodnotiť a až potom opätovne rozhodnúť o ustanovení opatrovníka.

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednohlasne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.